

A kávé és a művészet

saecoadmin, 2014, szeptember 16 - 14:30

3. A kávé és a művészet

A művészek kedvelték a forró feketét, előszeretettel látogatták a kávéházakat, irodalmi estéket tartottak. Egy- egy kávézó a költők, írók, festők törzshelyévé is vált, sok mű őrzi ennek emlékét az utókornak novellák, versek, szobrok, épületek, zeneművek, festmények formájában, illetve több nagy gondolkodó ránk maradt idézeteiből is arra lehet következtetni, hogy igen nagy hatással volt az életükre, alkotásaikra, gondolataikra, belefészkelte magát a kultúrába is.

3.1. Kávé az irodalomban

Barcsay Ádám: A kávéra című versét a kávétermesztés ihlette:

„... Hát te, rég csak Mokka táján termett kis bab,
Mennyit szenved érted nyugoton is a rab,
A bölcs iszonyodik, látván, egy csészéből
Mint hörpöl ő is részt Anglusok bűnéből”[\[145\]](#) [1]

A kávé nagy hódolója közé tartozott Voltaire, aki az orvosok rosszállása ellenére elképesztő mennyiségek ivott meg naponta, akár 40-50 csészével is- válaszként ezt mondta: „bizony méreg, de nagyon alattomos méreg lehet, mert már 50 éve iszom, de eddig nem észleltem a mérgezést”. Hasonlóképpen nélkülözhetetlennek tartotta a fekete nedűt Victor Hugo, Baudelaire, Molière és Kant is, akik szellemüket frissítették vele. [\[146\]](#) [2]

Balzac: Tanulmányok a modern ajzószerkekről című művében dicséri a stimuláló hatását:

„ A kávé bekerül az ember gyomrába, s legott teljes lesz a zűrzavar. Az ötletek úgy kezdenek mozogni, mint a Grande Armée zászlóaljai a harctéren csata közben. Az emlékek széleseben rohanják meg az embert.”[\[147\]](#) [3]

Shakespeare szerint „forró és lázító ital”, és Bonaparte Napóleon francia császár sem volt érdektelen iránta: „ A sok és erős kávé felébreszt. Melegséggel tölt el, szokatlan erőt kölcsönöz nekem, fájdalmat, mely nincs híján az élvezetnek sem. Inkább szenvedek, mint érzéketlen legyek.”[\[148\]](#) [4]

Egy arab mondást francia nyelven fogalmazott meg Talleyrand, francia politikus és filozófus egy csésze feketéről: „Fekete, mint az ördög, forró, akár a pokol, tiszta, mint egy angyal, édes, mint a szerelem” [\[149\]](#) [5]

A török kávézási szokásról írt versében Lord Byron, 19. századi költő:

„Aztán gyümölcs s nyalánkság jött a sorba,
Végtére Mokka illatos nedűje,
Remek porcelán ibrikekben forrva,
S átlátszó, apró csészékbe szűrve,

Kis aranytálcán gondosan kihordva,
Hogy meg ne süsse hozzá nyúló markát”
(Fordította: Ábrányi Emil)[\[150\]](#) [6]

A 20. század elején több mű is született, amik a kávéházi életet mutatják be:

- Carlo Goldoni: A kávéház (1750) – komédia, mely bemutatja a kávéház eseményeit, látogatóit, furcsa helyzeteket, titkos kapcsolatokat, szeretőket és szerelmeseket, féltékeny házastársakat, hitelezőket és adósokat.” Kávét vagy teát?” Ez itt a nagy kérdés...[\[151\]](#) [7]
- Octave Mirbeau: Egy szobalány naplója (1900) – a főhős egy szobalány, aki egy vidéki házban kap munkát egy igen fura figurákból álló családnál. A vidéki urak torz világát, a francia kultúra és erkölcs hanyatlását mutatja be.[\[152\]](#) [8]
- Szép Ernő: Lila akác (1919) – az első világháború előtti budapesti társasági életet mutatja be.[\[153\]](#) [9]
- Nagy Lajos: Budapest nagykávéház (1936) – Az 1935-ös év nyári hónapjának mutatja be a politikai, társadalmi, magánéleti eseményeit, egy kávéház vendégeinek szemszögéből.[\[154\]](#) [10]

„ Szerelmem minden cseppje
Mosolya, könnyei, összes terhe
Sikerek, szép szavak, életem
Kudarcai mennek vesztőhelyre,
Cukorral megszórva... s egy kanállal
Keverem egy csészében fekete levesem.
És amikor ajkaimhoz érsz
Cseppenként szívvlak magamba,
Mely oly aranyló sárga, mint a méz...”
(Sztudva Péter: Csábító fekete)[\[155\]](#) [11]

3.2. A kávé hatása a zenére

A zenei életre is kihatása volt, Bach 1734-ben komponált Kávékantáta címmel egy művet, melyben felfedezhetjük a kávéval kapcsolatos eltérő vélemények, konfliktusok meglétét. A dal egy lányról szól, aki szereti a kávé, de apja ezt ellenzi, így válaszául elé állítja, hogy vagy a fekete, vagy a férje. A benne szereplő híres ária néhány sora: „Ó, mily édes a kávé, édesebb, mint ezer csók, sokkal ízesebb, mint a muskotálybor.” [\[156\]](#) [12]

11. kép: Johann Sebastian Bach: Kávékantáta

- [Szakmai blogok](#) [13]

Weboldalunkat mobil eszközökön történő megjelenítésre is optimalizáltuk. Támogatott böngészők: [Firefox](#), [Google Chrome](#), [Opera](#).

[Webmester](#)

Forrás webcím: <https://saecokeszthely.hu/content/k%C3%A1v%C3%A9-%C3%A9s-m%C5%B1v%C3%A9szet>

Hivatkozások:

- [1] http://www.kaleidoscopehistory.hu/index.php?subpage=cikk&cikkid=103#_ftn145
- [2] http://www.kaleidoscopehistory.hu/index.php?subpage=cikk&cikkid=103#_ftn146
- [3] http://www.kaleidoscopehistory.hu/index.php?subpage=cikk&cikkid=103#_ftn147
- [4] http://www.kaleidoscopehistory.hu/index.php?subpage=cikk&cikkid=103#_ftn148
- [5] http://www.kaleidoscopehistory.hu/index.php?subpage=cikk&cikkid=103#_ftn149
- [6] http://www.kaleidoscopehistory.hu/index.php?subpage=cikk&cikkid=103#_ftn150
- [7] http://www.kaleidoscopehistory.hu/index.php?subpage=cikk&cikkid=103#_ftn151
- [8] http://www.kaleidoscopehistory.hu/index.php?subpage=cikk&cikkid=103#_ftn152
- [9] http://www.kaleidoscopehistory.hu/index.php?subpage=cikk&cikkid=103#_ftn153
- [10] http://www.kaleidoscopehistory.hu/index.php?subpage=cikk&cikkid=103#_ftn154
- [11] http://www.kaleidoscopehistory.hu/index.php?subpage=cikk&cikkid=103#_ftn155
- [12] http://www.kaleidoscopehistory.hu/index.php?subpage=cikk&cikkid=103#_ftn156
- [13] <https://saecokeszthely.hu/blog>